

MİLLİ EGEMENLİK FİKRİNİN GELİŞİMİ VE MİLLİ BERABERLİK

Zerrin TOPRAK(*)

Ö Z E T

Kurtuluş savaşının başarılmasında milli egemenliğin ve milli beraberliğin kurulması önemli role sahiptir. Milli egemenlik teorisinde millet, kendini oluşturan fertlerden ayrı ve onların üstünde bir kişiliğe sahiptir. Bunun sonucu olarak da kolektif bir kişiliğe, millet iradesine dayanan hak doğmuştur. Egemenliğin tesisini sağlamak yeterli değildir. Şüphesiz korumak ve devam ettirmek de gereklidir. Bu da büyük ölçüde milli beraberliğin sağlanmasına bağlı olarak gerçekleşecektir.

GİRİŞ

Osmanlı İmparatorluğunun Birinci Dünya Savaşında yıkılmasından sonra, Türk milletinin başına geçen Atatürk, bağımsızlık ve kurtuluş savaşını başlatmıştır. Türk Kurtuluş Savaşı, herşeyden önce millî niteliklidir ve Atatürk'ün dediği gibi, «ilham ve kuvvet membaı Milletindir» (1923). Kurtuluş savaşının başarılmasında önemli role sahip bu gücü, Milli Egemenlik ve Milli Beraberlik olmak üzere iki kısımda incelemek mümkündür.

ATATÜRK VE MİLLİ EGEMENLİK

Milli egemenlik ilkesinin ortaya konmasında önemli aşamalardan birisi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Nisan 1920 de Ankara'da toplan-

(*) Yrd. Doç. Dr., D.E.Ü.İ.İ.B.F., Kamu Yönetimi Bölümü

masıdır. Böylece egemenliğin ulusa ait olması ilkesi, T.B.M.M.'nin ilk toplantısını yaptığı bugün, Türk Anayasa tarihine girmiştir. 23 Nisan 1920 günü kabul edilen tahririn 3. maddesinde, T.B.M.M.'de toplanıp yoğunlaşmış «İrade-i Milliye»nin yurdun mukadderatına el koymuş olduğu bildirildikten sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üstünde bir kuvvetin mevcut olmadığı hükme bağlanmıştır.

Esasen, milli egemenlik fikrinin oluşmasına ve T.B.M.M.'nin kurulmasına giden yol hayli çetin ve uzundur. Bu nedenle 23 Nisan 1920 tarihine ulaşan günlere kısaca göz atmak yararlı olacaktır.

Devlet iktidarının biçimi, içeriği nasıl ve kim tarafından kullanılacağı, sınırlarının ne olacağı gibi sorunlar, devlet yapısının temel sorunlarıdır. Genellikle, her devlette bu sorunlar bir temel hukuk metniyle çözümlenmeye çalışılır. Bu temel hukuk metni, esasen, devlet iktidarının keyfi kullanışlarına karşı bireylere belli güvenceler sağlamaktadır.

Osmanlı tarihinde yazılı anayasa biçimindeki ilk sistematik düzenleme 1876 yılında ilân edilen Kanun-i Esasi'dir. Padişahın mutlak yetkilerine çok zayıf bazı sınırlamalar getirmeye çalışan bu anayasa kısa bir süre sonra Padişah II. Abdülhamit tarafından fiilen yürürlükten kaldırılmıştır. 1293 Kanun-ı Esasi'sinde (1876 Anayasası) «hâkimiyet» sözü kullanılmış değildir. Bu anayasanın dilinde hâkimiyet, «saltanat» sözüyle ifade edilmiştir. Bu üstün güç, en üstün dinsel güç olan hilâfetin de eklenmesiyle Osmanlı sülâlesinden gelen en büyük çocuğa ait kabul edilmiştir. Nitekim 1876 Anayasa'sının bu konuya ilişkin 3. maddesinde

«Saltanat-ı Seniyye-i Osmaniyye, Hilâfet-i Kübra-i İslâmiyyeyi haiz olarak Sülâle-i Âl-i Osmâni'den usul-i kadîmesi veçhile ekber evlâda aittir». hükmü yer almıştır.

1876 Anayasası, padişahın hem Osmanlıların hükümdarı, hem de halife sıfatıyla dünyadaki bütün müslümanların koruyucusu olduğunu 4. maddesinde belirtmiştir. Ayrıca Meclis-i Umumî (Âyan ve Meb'usan Meclisleri) üyeleri de göreve başlarken «zat-ı Hazret-i Padişahî'ye sadakat andı» içmek zorundaydılar (md. 46). Esasen 1876 Anayasasında, padişahın üstün gücünü sınırlayan kurumsal bir ilkeye yer verilmiş değildir. Ancak 1876 Anayasasının 1908-1909 değişiklikleriyle, Padişahın yetkileri sınırlandırılmıştır. 1876 Anayasasının 3. maddesinde yapılan bir değişiklik, padişahın tahta çıkışında, meclis önünde din kurallarına (şer'i şerif) ve Anayasaya bağlılık ile vatan ve millete sadakat andı içmesi öngörülmüştür. Böylece padişahın üstün gücünü kullanırken, birtakım din ve hukuk kurallarına bağlı kalması gerektiği Anayasa hükmü haline getirilmiştir.

Anayasadaki bu gelişmelerin yanısıra Mustafa Kemal'de milli irade fikrini oluşturmaya çalışmaktaydı. Nitekim 22 Haziran 1919 tarihli ve Mustafa Kemal imzalı Amasya Tamiminde, Hükümet merkezinin (Osmanlı Devletinin İstanbul'daki hükümeti) itilâf devletlerinin etkisi ve denetiminde olduğuna işaret edilmiş ve Atatürk, «Zaman kaybetmeksizin, millî iradenin faaliyete geçirilmesini ve milletin bizzat fiilî ve silâhlı olarak tedbirler almaya başlamasını temin etmek zaruretine inandığını» (Nutuk, 1973) açıklamıştır.

Buna bağlı olarak, «Milletin istiklâlini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır» parolası gereğince esaret altında olmayan, iradesi serbest dolayısıyla da hukukî açıdan geçerli sayılacak bir milli heyet, bir meclisin toplanması gereği belirtilmiştir. Böyle bir kongrenin de Sivas'ta yapılması kararlaştırılmıştır.

Amasya Tamiminin esasını, «Herşeyin millet iradesine dayanacağı» ilkesi teşkil etmektedir. Amasya Tamimi ile başlayan hızlı gelişmeyi 10 Temmuz 1919 tarihli Erzurum Kongresi Beyannamesi biraz daha güçlendirmektedir. Beyanname'de milli egemenlik ilkesinden hareket ederek, milleti temsil eden bir meclis ve bu meclisin denetimi altında bir hükümet olmadıkça, merkezdeki hükümetin kararlarının hukukî açıdan bağlayıcı ve geçerli kabul edilemeyeceği vurgulanmaktadır. Sivas Kongresi Beyannamesi, Kurtuluş Harekâtı'nı biraz daha genişleterek, Erzurum Beyannamesini tekrarlamaktadır (4 Eylül 1919).

Milletlerin kendi mukadderatlarını bizzat tayin etmeleri ilkesinin benimsendiğini gösteren maddeler 17 Şubat 1920 tarihli Misak-ı Milli Beyannamesinde yer almaktadır. Milletlerin temsili ilkesi esastır ve Millî Egemenliğe dayalı yönetimler meşru kabul edilmektedir. Misak-ı Millî'nin kabulü tarihinden bir ay sonra, 18 Mart 1920 tarihinde Meclis-i Meb'usan, «Vazifei mebusiyetin icrasında emniyet bahş olacak bir halin vukuuna kadar», müzakerelerin tehiri kararını ittifakla almış ve Osmanlı Devleti de böylece tarihe gömülmüştür (Arsel, 1965).

Atatürk, «Hâkimiyet» anlayışını bu derece mutlak, üstün ve geniş anlamda kabul ederken, milli iradenin de milletin kendi seçmiş olduğu temsilcilerine aitliği fikrini, dimağlara yerleştirmeye çalışmıştır. Buna bağlı olarak 23 Nisan 1920 tarihinde toplanan T.B.M.M.'ni milletin irade ve hâkimiyetini tecelli ve temsil ettiren ve bunun dışında başka bir kuvvet olmayan tek merci olarak yaratmıştır.

23 Nisan 1920'de Ankara'da toplanan T.B.M.M. fiilen «Kurucu Meclis»tir. Görevi ise, yeni Türk Devletinin esaslarını hazırlamaktır. Meclisin açılması ile Türk Milletinin tarihinde yeni bir devre başlamış ve yeni

Devletin temeli o gün Ankara'da atılmıştır. Bu devletin kuruluşunu, İstanbul hükümetine isyan eden ve işgal devletlerine karşı gelen milli kuvvetler millet iradesine dayanarak başarmıştır (Eroğlu, 1982). Sınırları belli toprak parçası üzerinde yaşayan insan topluluğunun, üstün bir güce sahip olarak şahsiyet kazanması, devlet hüviyeti ile ortaya çıkması, özellikle kamu hukuku ile ilgilidir. Bu olayın siyasî yönü ise, yeni bir siyasî güç ve otorite olarak belirmesi ve devam etmesidir.

T.B.M.M. millet iradesine dayanmakta ve milli egemenlik ilkesini esas aldığı için demokratik nitelik göstermektedir. Ayrıca Meclis, Meclisin üstünlüğü ilkesine yer vermekte, kendisinden üstün hiçbir güç ve kuvvet tanımamaktadır. Meclis bu kararı ile de millet iradesinin tam egemenliğini sağlamıştır. Millet iradesinin bölünmezliğinden hareketle yasama, yürütme ve yargı kuvvetleri (kuvvetler birliği) T.B.M.M.'de toplanmıştır (Karatepe, 1986). Görüldüğü gibi milli egemenlik teorisinde millet, kendisini oluşturan fertlerden ayrı ve onların üstünde bir kişiliğe ve iradeye sahiptir. Bunun sonucu olarak da kolektif bir kişiye, millet iradesine ait bir hak doğmuştur. Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olmasından Atatürk'ün anladığı, «Egemenlik denilen kuvvetin hiçbir sınırlama, bölünme, tenkid ve kayıt kabul etmeyecek şekilde millete aidiyetidir».

Atatürk'e göre, «Toplumda en yüksek hürriyetin, en yüksek eşitlik ve adaletin devamlı şekilde sağlanması ve korunması ancak ve tam anlamıyla, milli egemenliğin kurulmuş olmasına bağlıdır. Bundan ötürü hürriyetin, eşitliğin ve adaletin dayanak noktası milli egemenliktir» (Kocatürk, 1969). Yine milli egemenliğin önemini Atatürk'ün, «Milletin irade ve emeline uymayanların talihi acıdır, yok olmaktadır» (Kocatürk, 1969) sözlerinde bulmak mümkündür. Günümüzde de bu sözü doğrulayan örnekler mevcuttur.

Hâkimiyetin kayıtsız ve doğrudan doğruya millete ait olduğu ilkesini devlet hayatımıza kazandıran Atatürk, «Hâkimiyet-i Milliye» esasını işlemekte ve onu yeni Türk Devletinin temel taşı yapmakla, yeni devlet ve hükümet şeklini de tayin ve tespit etmiştir. Başka bir ifadeyle, «Cumhuriyet» rejiminin temellerini atmıştır. Nitekim Erzurum ve Sivas kongrelerinde «Milli hâkimiyet», «Milli İrade» ve «Milli Meclis» kavramları işlenmiş, nihayet 29 Ekim 1923 de Cumhuriyet ilân edilmiştir. Bu olay, zaten çoktan doğmuş olan çocuğun adının konulması olarak nitelendirilmiştir.

Cumhuriyeti ilân eden kanunun metni şöyledir. «Hâkimiyet, bilâ kayd-ü şart Milletindir. İdare usulü, halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir. Türkiye Devletinin şek-i hükümeti Cumhuriyettir».

Böylece, egemenliğin kuramsal kaynağı olarak monarşi kesinlikle reddolunup, yerine milletin konulduğu açıklıkla belirtilmiş oluyordu. Kısa bir süre sonra kabul edilen 1924 Anayasası (20 Nisan 1924 Teşkilâtı Esasiye Kanunu) aynı ilkeleri, anayasa maddesi halinde şöyle belirtmiştir.

Türkiye devleti bir Cumhuriyettir(Md. 1), Türkiye Devletinin dini İslâmdır... (md. 2), Hâkimiyet, bilâ kayd-ü şart Milletindir(md. 3). Türkiye Büyük Millet Meclisi, Milletin yegâne ve hakikî mümessili olup, Millet namına hakk-ı hâkimiyeti istimal eder(md. 4).

Egemenliğin padişahıtan alınıp, millete aitliğinin kuramsal ilke olarak kabulü, uluslaşma süreci açısından önemli bir gelişmedir. Ayrıca kişi, padişahın tebaası olmaktan çıkıp, Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşı olma aşamasına ulaşmıştır.

1961 ve 1982 Anayasa'sında da hâkimiyetin millete aitliği ilkesi tekrarlanmıştır. 1982 Anayasasında «Egemenlik kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz»(md. 6) hükmüne yer verilmiştir.

Egemenliğin tesisini sağlamak yeterli değildir. Şüphesiz korumak ve devam ettirmek gerekmektedir. Millî Egemenliğin bir diğer yönü de «Milli Beraberlik»tir. Aşağıda bu konu incelenmeye çalışılmıştır.

ATATÜRK VE MİLLÎ BERABERLİK

Milli beraberlikten bahsedebilmek için millet ve milliyetçilik kavramlarına açıklık getirmek gerekmektedir.

Millet, milliyet ve milliyetçilik kavramları çeşitli düşünce akımları ve bilimsel esaslara göre çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Millet bir kitledir, bu kitleyi birbirine bağlayan ortak birçok bağlar vardır. Bu ortak bağlar; çıkarlar, hatıralar, tarih ve korunma ihtiyacıdır. Millet kavramından «millî» sözcüğü çıkmaktadır. Yani ana öge millettir.

Atatürk, millet kavramına büyük önem vermiş ve milli haklar üzerinde hassasiyetle durmuştur. Onun bu konudaki fikir ve görüşlerini her fırsatta belirttiğini görüyoruz. Atatürk milleti, «dil, kültür ve ülkü birliğiyle birbirine bağlı vatandaşların kurduğu bir siyasî ve sosyal topluluk» (İnan, 1971) olarak tanımlamıştır. Milliyetçilik kavramında ise; ilerleme ve gelişme yolunda, uluslararası temas ve ilişkilerde, bütün çağdaş uluslara paralel ve onlarla dengeli bir şekilde gelişen Türk toplumun bağımsız karakteri mevcuttur.

Milliyetçilik kavramı, bir milletin ekonomik ve kültürel gibi çeşitli yönlerden bağımsızlığına dayanılarak açıklanmaya çalışılmıştır. Nitekim bir görüşe göre, milletin yabancı mallara itibar etmesi milliyetçi anlayışa uygun değildir. Kısaca, milleti sevmek ve onu yükseltmeye çalışmak da milliyetçiliktir (Er, 1981). Şüphesiz bu tanımlar, milliyetçiliğin çeşitli yönlerini vermekle beraber yeterli değildir.

Milliyetçilik ulusal çıkarların itisiyle, insanları ortak ülküler etrafında toplayarak beraberliği sağlamaktır. Buna bağlı olarak toplum bireyleri, kendilerini bir milletin üyesi sayarak, bağımsız yaşama ve toplumun yüceltilmesi duygularıyla hareket etmektedirler. Bu duyguda ortak geçmiş olduğu kadar, ortak beklentiler başka bir ifadeyle gelecek de yer almaktadır.

Atatürk milliyetçiliği, «Ortak kültür değerleri ile birleşmiş, bu değerleri birlikte koruyarak ortak yaşamaya kararlı tutumları ile bir millet oluşturmuş, toplumların kendilerine ayrı bir millet kimliği kazandırmış özellikleri koruyarak varlıklarını sürdürmek ve geliştirmek amacını taşıyan duygu, düşünce ve irade beyanları ile uygulama bulan siyaset düsturudur», şeklinde belirlemiştir. Nitekim bu görüş, Büyük Söylev'de açıkça belirtilmiştir. «Biz doğrudan doğruya milletseveriz ve Türk milliyetçisiyiz, Cumhuriyetimizin dayanağı Türk Topluluğudur» (Tunaya, 1964).

Görüldüğü gibi, Atatürk'ün çeşitli tanımlamalarında, millete olan «güveni» ve «milli siyaset» unsurları üzerinde önemle durulmuştur. Atatürk, Türk olmaktan duyduğu gururu ve Ulusunun çalışkanlığına beslediği güveni her fırsatta tekrarlamıştır. Milleti ile Mustafa Kemal arasındaki bu birlik ve Türk milletinin atılgan karakterine güven;

«Ne Mutlu Türküm Diyene» sözlerinde açıkça ortaya konmuştur.

Atatürk, Türk toplumunun gücünü, «Ben Milletin vicdanında ve geleceğinde sezindiğim büyük gelişme istidadını, bir milli sır gibi vicdanımda taşıyarak yavaş yavaş bütün toplumumuza uygulattırmak zorundayım» (Nutuk, 1938) sözleriyle ortaya koymuştur.

Milletinin özelliklerine değinirken, «Türk milletinin görünen ortak bir hali vardır. Gerçekten dikkat olunursa, Türklerin aşağı yukarı hep ahlâkları birbirine benzer. Bu yüksek ahlâk, hiç bir milletin ahlâkına benzemez. Ahlâkın bir milletin kuruluşundaki yeri çok büyüktür, önemlidir», demektedir. Atatürk'ün anladığı anlamda ahlâki işler ise; «aynı zamanda hem zorunlu hem de istekle yapılan işlerdir. Bir işin ahlâki değeri olması ayrı ayrı insanlardan daha yüce bir kaynaktan çıkmasıdır. O kaynak toplumdur, millettir» (Genelkurmay Yay, 1980), şeklinde yorumlanmıştır. Buna bağlı olarak milletin toplumsal düzen ve dirliği, bu günde ve gele-

cekte refahı, mutluluğu, esenliği ve dokunulmazlığı, uygarlık yolunda ilerleme ve yükselmesi millî ahlâkla ilgilidir.

Atatürk, Türk milletinin oluşumunda, siyasî birlik üzerinde önemle durmuştur. Bu unsur, doğal ve tarihi unsurlar kadar önemlidir. Atatürk, bizimle soy birliği olan topluluklara değinerek, bağlantıların çoğu bulunduğu halde, bir siyasî birlik kurmanın gerçekleşemediğini belirtmiştir. Gerçekten siyasî birlik, millî beraberlikte önemli bir faktör olarak görülmektedir.

Milli Siyaset, Atatürk'e göre; «Milli sınırimız içinde, her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanmak suretiyle varlığımızı koruyarak, millet ve ülkenin gerçek mutluluk ve bayındırlığına çalışmak, uzak hedefler peşinde milleti işgal ederek zarara uğratmamak... uygar evrenden medeni ve insani muamele ve karşılıklı dostluk beklemek» (Nutuk, 1938) olarak belirlenmiştir.

Atatürk milliyetçiliği, Türk milletinin yalnız milli bir varlık olarak yücelmesini, başka milletlerin milli çıkarlarına saygı gösterilmesini ve onlarla dostça birlikte yaşama ilkesine bağlı kalınmasını, millet ile yurdun korunmasına büyük önem verilmesini ve fakat herhangi bir saldırgan zorlamadıkça, başka ülkelerin millet ve yurt bütünlüğüne göz dikilmemesini esas saymaktadır. Nitekim 1982 Anayasası Başlangıç bölümünde Atatürk milliyetçiliği, yukarıda sayılan esaslara uygun olarak, paragraf, 1, 3, 5, 7 ve 7 ile madde 2. de belirtilmiştir.

Atatürk'ün anladığı anlamdaki millet hüviyetini kazanmış toplumlarda, çeşitli unsurlar arasında, kopma arzusuna işaret ettiği iddia edilebilecek ölçülerde çekişmelere, anlaşmazlıklara rastlanabilse de, içten kaynaklanan kopmalara pek rastlanılmaz. Millî veya milliyetçi ilkesinin başka bir önemli sonucu, Anayasamızın çeşitli maddelerinde yer alan «devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği ilkesidir.» Bu ilke millet hüviyetini kazanmış toplumlarda kendiliğinden gerçekleşir.

Millet kavramı dışında başka unsurlarla gerçekleştirilmeye çalışılan birleşmeler uzun süre devam edememişlerdir. Yalnız dış etkiler değil, kendi bünyeleri içinde oluşan farklılaşma eğilimleri bu toplumları parçalamıştır. Atatürk fertleri arasında yeterince bir yakınlık, ortak bir değer ölçüsü, bir kader birliği ve bilinci oluşmamış toplulukların ister millet ayırımı yapılmaksızın, ister sadece bir ırk mensuplarının tümünü amaçlasın, bir devlet şeklinde kurulamayacağını (Armaoğlu, 1975) belirtmiştir.

Gerçekten Osmanlı İmparatorluğunun güçsüzleşerek parçalanmasını meşruti idarede, imparatorluğa verilecek siyasal yapının belirlenemesinden doğan görüş ayrılıkları kolaylaştırmıştır. Ayrıca Tanzimat hare-

keti ile başlayan fikir akımlarının başlangıçtaki başarısızlığını da halktan destek görmemesinde aramak (Armaoğlu, 1975) gerekir. Öte yandan İsviçre örneğinde olduğu gibi, farklı dil, din ve ırka mensup insanlar ortak menfaat ve siyasal yapı ile varlıklarını korumayı başarabilmişlerdir (Lipson, 1984).

Açıklanmaya çalışıldığı gibi, milleti millet yapan unsurların başında aynı soydan olmak, büyük ölçüde önem kazanmaktadır. Ancak milletin oluşunu yalnız soya bağlamak hatalıdır. Türk ulusu, Türk soyundan olanlarla birlikte, bu soyun yarattığı kültürü benimsemiş, bu soyla kader birliği etmiş olanlardan meydana gelmiştir. Milliyetçilik, ırkçılık demek değildir ve ırkçılığın vatandaşları bölücü, nifak sokucu uygulamasından sakınmalıdır. Nitekim 1982 Anayasasının 66. maddesinde yer alan «Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür» hükmünde bu husus açıkça belirtilmiştir.

Bir toplumun devamı ve mutluluğu, ancak emelde ve bu emellerin gerçekleştirilmesinde işbirliği halinde bulunmasına bağlıdır (Nutuk, 1920) Atatürk, «Bilelim ki, milli benliğini bulmayan milletler başkasının yemi olur. Dünyanın bize saygı göstermesini istiyorsak önce bizim kendi benliğimize ve milletimize bu saygıyı fikren, hissen, bütün davranış ve hareketlerimizde göstermemiz gerekir» sözleriyle; ulusların dünya sahnesinde varoluş nedenlerini ulusal benliklerinden aldıklarını, aksi takdirde, ulusun yok olup gideceğini belirtmiştir.

Gerçekten ulusça kazandığımız başarı milletin kuvvetlerini birleştirmesinden ileri gelmiştir. Ülkenin yüce ülku ve çıkarları bakımından fikir ve eylem alanında birlik olmanın getireceği kazanç büyüktür. Atatürk bu uğurda büyük çabalarda bulunmuş, Millî Egemenlik ve Bilinç ile Ülke ve Millet Birliği, bütünlüğü üzerinde büyük bir titizlik ve inançla durmuştur.

Milli toplulukta, bireylerin ve kurumların hiç olmazsa önemli bir kısmının yukarıda belirtilen kavramları anlayıp benimseyecek ve uygulayanları denetleyebilecek düzeye ulaşması gerekmektedir. Bu da ancak eğitimle sağlanabilir.

Bir ulus, varlığı ve hukuku için tüm kuvvetiyle, bütün fikrî ve maddi gücüne dayanmazsa varlığını ve bağımsızlığını sürdüremez. Bireylerin ilgisizliği, toplulukların çevreden olumsuz şekilde etkilenmesi kolaylaştırır. Bu nedenle kişinin ve dolayısıyla toplumun, geleceğiyle doğrudan doğruya ilgili olması gerekmektedir.

Atatürk, milletimizi ve memleketimizi sevmek için tanımayı, bilmeyi herşeyden önemli görmüştür. Bunun için araştırma ve incelemelerimizde

öncelikle tarihimizi, ananelerimizi, özelliklerimizi ve ihtiyaçlarımızı dikkate almamız gerektiğini belirtmiştir (1923). Gerçekten de milletini tanımayan onu sevemez. İçinde bulunulan şartlardan şikâyet ederek, yurdundan ve tarihi bağlardan sıyrılmaya çalışmak ancak bedbaht insanlar yaratacaktır.

Kişinin milletini sevmesi yalnızca bir duygu olarak anlaşılmalıdır. Milletini seven aynı zamanda yükseltmeye de çalışır. Bunun için de kişi Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda gerekli her türlü çalışmayı yapacaktır.

Atatürk, «Cumhuriyetin çocukları, işlerinizle, başarılarınızla siz sizesiniz... Arada engel yoktur. Başınız yüksek, omuzlarınız dik ve serbesttir. Vatanınızı ve birbirinizi seviniz, müstakil yurdunuz içinde hakkınız olan saadete kavuşmak elinizdedir. İstikbal sizin, şeref sizindir. Çalışınız» (İnan, 1969) diyerek, büyük işlerin ve teşebbüslerin ancak birlikte çalışma ile elde edileceğine önemle işaret etmiştir.

Türk milletine düşen görev, üzerinde yaşadığımız bu ülkeyi en kısa zamanda ileri ulusların teknik ve ekonomik seviyesine ulaştırarak, Türklüğün daima ve şerefle yaşamasını sağlamaktır.

Fikir ve faaliyetler birlikte yürümelidir. Devlet yönetim sorumluluğunu taşıyanlar, memleket davalarının ideolojisini anlayacak ve anlatacak, nesilden nesile yaşatacak fert ve kurumları yaratacaklardır. Hayat, hürriyet, haysiyet ve refah hak talebinde bulunan nesiller, onu kazanmaya, korumaya lâyık ve muktedir olduklarını her an ispatlamaya mecburdurlar. Millî Beraberlik, devlet düzeninin kurulmasında ve devamında, millî egemenlik ilkesiyle beraber gözönünde tutulması gereken bir ilkedir.

K A Y N A K Ç A

ARMAOĞLU, Fahir. H. (1975): «Siyasi Tarih»; Ankara.

ARSEL, İlhan (1965): «Türk Anayasa Hukukunun Umumî Esasları 1» Birinci Kitap; Ankara.

«ATATÜRK, (Komutan, Devrimci ve Devlet Adamı Yönleriyle)», (1980) Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Ankara.

DEMİR, Fevzi., KARATEPE. Ş. (1986): «Anayasa Hukukuna Giriş»; İzmir.

ER, Şükrü. (1981): «Atatürk»; Ankara.

EROĞLU, Hamza. (1982): «Türk İnkilâp Tarihi»; İstanbul.

- İNAN, Afet. (1969): «Medeni Bilgiler ve M.K. Atatürk'ün El Yazıları»; Ankara.
- İNAN, Afet. (1971): «Atatürk'ten Yazdıklarım»; Ankara.
- KOCATÜRK, Utkan. (1969): «Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri»; Ankara.
- LIPSON, Leslie. (1984): «Demokratik Uygarlık»; Ankara.
- NUTUK I, (1971): Birinci Baskı, İstanbul.
- TUNAYA, Tarık. Zafer. (1964): «Devrim Hareketleri İçinde Atatürk ve Atatürkçülük»; İstanbul.

DEVELOPMENT OF NATIONAL INDEPENDENCE IDEAS

Realization of the national sovereignty and the national unity had an important role in the success of the War of Independence. According to the national sovereignty theory, a nation has an identity apart from the individuals who constitute it and also above them. As a result of this , a collective right depending on national will has emerged. Certainly, it is not enough to establish sovereignty, but it is much more important to protect and continue it. This, of course, widely depends on the realization of national unity.